

Sport Psychology

Shahid Beheshti University

Biquarterly Journal of Sport Psychology

Spring & Summer 2022/ Vol. 14/ No. 1/ Pages 71-80

The Effect of Physical Exercise on Balance Control in the Elderly with Visual Impairment

Hadi Gevorki¹, Alireza Farsi², Behrooz Abdoli²

1. PhD student in Behavioral and Cognitive Sciences in Sports, Faculty of Sports and Health Sciences,
Shahid Beheshti University of Tehran
2. Professor, Department of Behavioral and Cognitive Sciences in Sports, Faculty of Sports and Health Sciences, Shahid Beheshti University, Tehran

Received: 27/07/2019 Revised: 24/09/2020 Accepted: 15/12/2019

Abstract

Purpose: The current research aimed to study the effect of physical exercise on controlling balance among the visually impaired elderly.

Methods: Fifteen visually impaired elderly who are being impaired is confirmed using the Snellen test and optometry was randomly chosen and divided into two groups: physical exercise and control. The exercise program included two types of tasks: standing alone or walking along with kinetic and thinking tasks. Participants were involved in pre and post-balance tests using Stabilometr. The groups exercised for 12 weeks and twice a week. To analyze data, we applied a dependent T-test.

Results: The results showed that physical exercise has an effect on the balance among visually impaired elderly ($P \geq 0/0.5$), also the results of the t-Test between the two groups in the post-test have shown a significant effect on balance, i.e., the improvement in exercise group has demonstrated in balance.

Conclusion: We concluded that performing physical exercises may improve balance criteria. In this regard, multi-sensory manipulations based on substitution and adapting approaches can lead to even better results and increased effectiveness.

Keywords: Balance, Elderly, Visually Problem.

---

*Corresponding Author: Alireza Farsi, Tell: 09124471778, Email: a_farsi@sbu.ac.ir

روالش نامی ورک

دانشگاه شهید بهشتی

دو فصلنامه روان‌شناسی ورزش

بهار و تابستان ۱۴۰۱، دوره ۱۴۰، شماره ۱، صفحه‌های ۸۰-۷۱

تأثیر تمرینات بدنی بر کنترل تعادل سالمندان دارای مشکل بینایی

هادی گورکی^۱، علیرضا فارسی^۲، بهروز عبدی^۲

۱-دانشجوی دکتری علوم رفتاری و شناختی در ورزش، دانشکده علوم ورزشی و تندرستی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

۲-استاد گروه علوم رفتاری و شناختی در ورزش، دانشکده علوم ورزشی و تندرستی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

درباره مقاله: ۹۸/۰۵/۰۵ اصلاح مقاله: ۱۳۹۸/۰۷/۰۲ پذیرش مقاله: ۱۳۹۸/۰۹/۲۴

چکیده

مقدمه: هدف تحقیق حاضر تعیین تأثیر تمرین بدنی بر کنترل تعادل سالمندان کم‌بینا بود.

روش‌ها: ۳۰ سالمند کم‌بینا که کم‌بینا بودن آن‌ها از طریق تست اسنلن و دستگاه بینایی‌سنجدی اثبات شده بود، به‌طور تصادفی ساده در دو گروه تمرین بدنی و گروه کنترل قرار گرفتند. تمرینات شامل دو گونه تکلیف ایستادن و راه رفتن به همراه تکالیف دوگانه حرکتی و ذهنی بود. سالمندان گروه تمرین بدنی در دو مرحله پیش‌آزمون و پس‌آزمون در آزمون‌های تعادلی دستگاه تعادل‌سنجه استabilometer، شرکت کردند. گروه تمرین به مدت ۱۲ هفته و هفت‌هایی دو جلسه تمرین کردند. برای تحلیل داده‌ها از آزمون t وابسته استفاده شده است.

نتایج: نتایج نشان می‌دهد که تمرین بدنی بر تعادل سالمندان کم‌بینا تأثیر دارد ($p < 0.05$). همچنین نتایج t مستقل بین دو گروه در مرحله پس‌آزمون تفاوت معنی‌داری روی تعادل نشان داد بدین معنی که بهبود گروه تمرین در تعادل نشان داده شد.

نتیجه گیری: نتیجه اینکه تمرینات بدنی می‌تواند موجب بهبود شاخص‌های تعادل شود. در این میان دستکاری‌های چند حسی مبتنی بر راهبردهای سازگاری و جایگزینی می‌تواند نتیجه بهتری را در پی داشته باشد و بر میزان این اثربخشی بیفزاید.

وازگان کلیدی: تعادل، سالمندی، کم‌بینایی.

* نویسنده مسئول: علیرضا فارسی، شماره تماس: ۰۹۱۲۴۴۷۱۷۷۸، ایمیل: a_farsi@sbu.ac.ir

می‌کند و باعث خسارت‌های اجتماعی برای جامعه و نزدیکان این افراد خواهد بود^(۳)). این امر، ضرورت توجه به سلامت جسمانی این قشر از جامعه را نشان می‌دهد^(۴). شواهد نشان می‌دهد که یکی از دلایل اصلی مرگ‌ومیر سالمندان به آسیب‌های ناشی از افتادن مربوط می‌شود به طوری که سالانه بیش از ۱۱ هزار نفر در جهان بر اثر افتادن‌ها می‌میرند^(۵). اگرچه اغلب افتادن‌های سالمندان به آسیب‌دیدگی شدید منجر نمی‌شود، اما اثرات منفی روانی آن می‌تواند خود موجب ترس از افتادن و کاهش تمايل به انجام فعالیت‌های بدنی و اجتماعی شود. این امر یعنی خطر افتادن، وابستگی به دیگران و افت کيفيت زندگی سالمندان را به همراه دارد^(۶). اهميت موضوع افتادن و عدم تعادل سالمندان سبب شده است تا توجه بسياري از محققان به مطرح شدن برنامه‌های مختلف مداخله‌اي برای کاهش خطر افتادن جلب شود. اما يافته‌های پراكنده‌اي در مورد ميزان اثريخشي اين برنامه‌ها وجود دارد. به نظر می‌رسد که محتوا و روش‌های تمرينی استفاده شده، یکی از دلایل پراكنده‌گی باشد^(۷). برخی مطالعات ارتباط بين بهبود قدرت عضلي با کاهش خطر افتادن سالمندان را گزارش کرده‌اند^(۸)، اما برخی ديگر بر عدم اثرگذاري يا اثريخشي اندک آن‌ها تأكيد کرده‌اند^(۹). شواهد نشان می‌دهد که یکی از دلایلی که موجب افزایش خطر افتادن در سالمندان می‌شود، افول دستگاه‌های حسی درگير در تعادل به‌واسطه افزایش سن است. با افزایش سن، سیستم‌های حسی درگير در تعادل، یعنی سیستم‌های بیناني، حسی پيکري و دهليزي افول می‌کنند که به موجب آن، بدن قادر به شناسايي انحرافات مرکز ثقل و توليد پاسخ‌های عضلي مناسب و بلا فاصله برای اصلاح وضعیت قامت نخواهد بود^(۱۰). ردون و همكاران (۲۰۰۴) از يك تکليف دوگانه جهت ارزيباني نيازهای شناختي در کنترل پاسجر استفاده کرده‌ند که نتایج نشان داد، سن و بيماري در کنترل تعادل و شناخت مؤثر هستند. افراد مسن در زمان اجرای تکليف شناختي، اغلب توجه بيشتری به حالت تعادلي خود معطوف می‌دارند^(۱۱). آيرس در سال ۲۰۰۵، در تحقيقی بيان كرد که اختلال در يكپارچگی حسی از نشانه‌های عمومی

مقدمه

تعادل به توازن نيروهای موافق و مخالف که بر قامت وارد می‌گردد، اطلاق می‌شود که در حالت تعادل ايستا برآيند نيروها بر جسم صفر می‌شود. هنگامی که حرکات از ديدگاه تعادل بررسی می‌شوند، همه آن‌ها شامل يك جز پايداري^۱ هستند. به همين خاطر با جديت می‌توان گفت که تمام حرکات جنبشی و دست کاري شامل حرکات پايداري هستند. پوسچرها^۲ وضعیت‌های بدن هستند که در حفظ تعادل در حالت‌های پویا و ايستا، اهميت دارند. کارآمدی کنترل قامت ارتباط نزديکی با توانايی درک محبيط از طریق سیستم‌های حسی-محبیطی دارد. اطلاعات حسی که مسئول این کنترل حرکت هستند، شامل: حس پيکري^۳، بیناني و سیستم وستیبولار هستند^(۱). لی (۱۹۷۵) يکی از اولین تحقیقات را در این زمینه انجام داد. او افراد بالغ و سالم را در اتاقی با دیوارها و سقف متحرک قرار داده و با حرکت دادن دیوارها باعث تحريك گيرنده‌های بیناني شده و در نتيجه، بدن همراه با حرکت دیوارها دچار نوسان شده است^(۲). سیستم دیگر در حفظ تعادل، حس عمقي است که اطلاعات مربوط به حرکت و وضعیت بدن در فضا را نسبت به سطح اتكا به سیستم اعصاب مرکزی منتقل می‌کند. اين سیستم وضعیت بدن را نسبت به سطح افقی و همچنین ارتباط بين قسمت‌های مختلف بدن نسبت به هم گزارش می‌دهد. اين سیستم شامل گيرنده‌های حسی عمقي، عضلات، مفاصل و گيرنده‌های پوستي می‌باشد^(۱). برطبق يافته‌ها، حرکت به سوی سن سالمندی در کشور ايران نيز مانند بسياري از کشورهای دنيا، سريع است. به گزارش امور سالمندی سازمان بهزيسنطي ايران، در ۴۰ سال آينده، يك چهارم جمعيت کشور را سالمندان تشکيل خواهند داد. در ايران در سال ۱۳۹۳، آمار جمعيت بالاي ۶۵ سال از مرز پنج ميليون نفر گذشت که اين جمعيت سير صعودي دارد و تا سال ۱۴۳۰، جمعيت سالمندان کشور به ۲۵ ميليون نفر می‌رسد^(۲). هزينه‌های پژشكى افتادن‌ها برای افراد مسن، يك بار مالي بزرگ بر جامعه و سیستم بهداشت و درمان، وارد

شدند که بینایی آن‌ها باید در فاصله ۳ متری از چارت بینایی استلن، ۲۰/۷۰ بود، به صورت تصادفی به دو گروه تمرين و کنترل، تقسیم شدند. آزمودنی‌ها نباید شکستگی اندام تحتانی، مشکلات گوش که باعث عدم تعادل می‌گردند، داشته باشند.

ابزار اندازه‌گیری

بینایی‌سنگی به وسیله مقیاس اندازه‌گیری بینایی استلن و دستگاه بینایی‌سنگ ساخت کشور آلمان با مدل (plus optox S09) از افراد صورت گرفت، تست تعادل با دستگاه استabilometr ساخت شرکت دانش سالار ایرانیان با پایایی حداقل $p=0.7$ ، در دو مرحله پیش و پس‌آزمون، بود.

روش اجرا

در مرحله پیش‌آزمون از گروه تمرين و کنترل تست تعادل ایستا، به وسیله دستگاه تعادل‌سنگ استabilometr به عمل آمد. گروه تمرينی طی مدت ۴۵ روز در ۱۲ جلسه، تمرينات را انجام دادند و گروه کنترل هیچ‌گونه تمرينی نداشتند. لازم به ذکر است که هیچ‌یک از افراد شرکت‌کننده از گروه تمرينی در طی دوره تحقیق در کلاس‌های ورزشی یا توانبخشی شرکت نکردند. در زمان اجرای پیش‌آزمون و پس‌آزمون یک نفر به عنوان محافظه‌جهت جلوگیری از افتادن افراد آزمودنی در کنار دستگاه استabilometr قرار می‌گرفت و آزمون‌ها در روزهای انجام گرفتند که آزمودنی‌ها تحت استراحت طولانی مدت نبوده و از داروهای مسکن استفاده نکرده بودند. کلیه مراحل پیش‌آزمون، تمرينات و پس‌آزمون در فصل بهار و تابستان ۱۳۹۷ و در مرکز حرکات اصلاحی وابسته به آموزش‌وپرورش مهاباد صورت گرفتند.

تکاليف تمرينی شامل سه تمرين راه رفتن و سه تمرين ایستادن بود که هر کدام شامل پنج تکرار در هر جلسه بود: برخاستن از روی زمین و راه رفتن بدون تغییر مسیر و عدم اتکا، راه رفتن به همراه یک عمل شناختی دوگانه مانند شمارش معکوس از عدد ۱۰ به سمت عقب، راه رفتن با یک عمل حرکتی دیگر مانند حمل لیوان آب در مسافت ۲۰ متری را انجام می‌دادند.

مشکل در تعادل است. بسیاری از تحقیقات ثابت کرده‌اند که حس بینایی با افزایش سن دچار زوال می‌شود. در این بین، تضعیف حساسیت تقابلی و ادراک عمق بینایی در سالمندان بیشترین ارتباط را با میزان افتادن‌ها دارد(۱۲). آرتال و همکاران (۱۹۹۳)، تحقیقی روی افراد با میانگین‌های ۶۴ و ۲۹ سال انجام دادند و نتایج نشان داد که با افزایش سن، حساسیت گیرنده‌های مفصلی در مج پا و زانو کاهش می‌یابد(۱۳). پس از ۷۰ سالگی، سلول‌های حسی دهلیزی نیز تا ۴۰ درصد کاهش می‌یابند(۱۴). بر اساس نظر لی (۱۹۷۸)، بینایی نقش مهمی در کنترل تعادل دارد و یکی از اشکال درون داده‌ای است که می‌تواند کمبود حس‌های دیگر را جبران کند(۱۵). به نظر می‌رسد که طرح برنامه‌های مداخله‌ای حسی با هدف توسعه‌ی سیستم‌های حسی درگیر در تعادل، می‌تواند بر کاهش خطر افتادن‌ها در سالمندان مؤثر باشد. وابستگی ما به بینایی بهاندازه‌ای قوی است که اطلاعات دیگر گیرنده‌های حسی حتی باوجود توجه به آن، ممکن است نادیده گرفته شود. تخریب بینایی و عملکرد غیردقیق آن و همچنین کاهش توجه از جمله عواملی هستند که باعث افتادن‌ها می‌شوند(۱۶). اکنون این سوالات مطرح است که در سالمندان کم‌بینایی، استفاده از تمرينات بدنی که باعث تقویت بدن می‌شوند چه تأثیری بر تعادل آن‌ها و درنهایت وضعیت افتادن در این افراد دارد؟

روش پژوهش

طرح پژوهش

روش تحقیق از نوع نیمه تجربی می‌باشد و در آن تأثیر تمرينات بدنی بر کنترل تعادل سالمندان دارای مشکل کم‌بینایی بررسی شده است.

جامعه و نمونه پژوهش

شرکت‌کنندگان، شامل سالمندان ۷۴ تا ۶۵ ساله در دسترس داوطلب همکاری مرد ساکن مهاباد که توانایی انجام آزمون‌ها بدون کمک داشتند، بودند. در این راستا ۳۰ آزمودنی انتخاب

دانشگاه شهید بهشتی تهران، اهداف پژوهش برای افراد آزمودنی بیان و سپس به جمع‌آوری داده‌ها اقدام گردید. به افراد آزمودنی اطمینان حاصل شد که هویت و نتایج محظمانه خواهد بود.

بافت‌ها

بافت‌های توصیفی نمونه‌ها در جدول ۱ ارائه شده است. به علاوه سن نمونه‌ها در گروه‌های کنترل و تمرین به صورت نمودارهای ۱ و ۲ بوده است.

ایستادن به صورت که هر دو پا در کنار هم باشند به مدت ۳۰ ثانیه، ایستادن روی فوم سه ساعتی به مدت ۳۰ ثانیه، ایستادن روی یک پا به مدت ۳۰ ثانیه را انجام می‌دادند.

تحلیل آماری

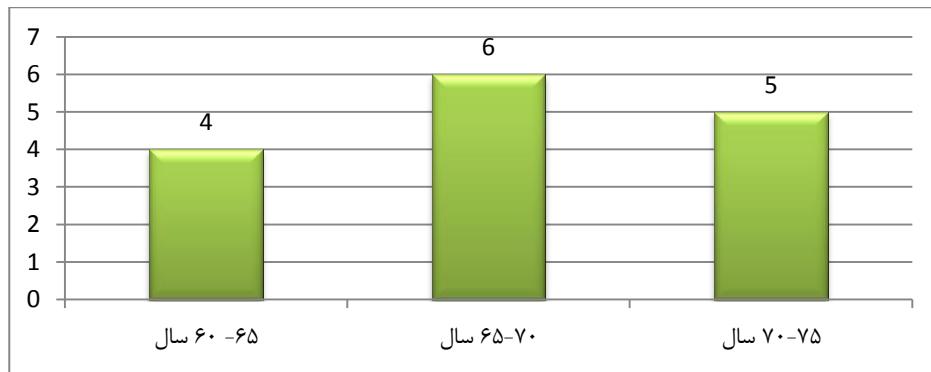
برای تحلیل داده‌های گردآوری شده در تحقیق حاضر، از آمار توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد و آزمون t استفاده شده است. سطح معنی‌داری $\alpha = 0.05$ در نظر گرفته شده بود.

ملاحظات اخلاقی

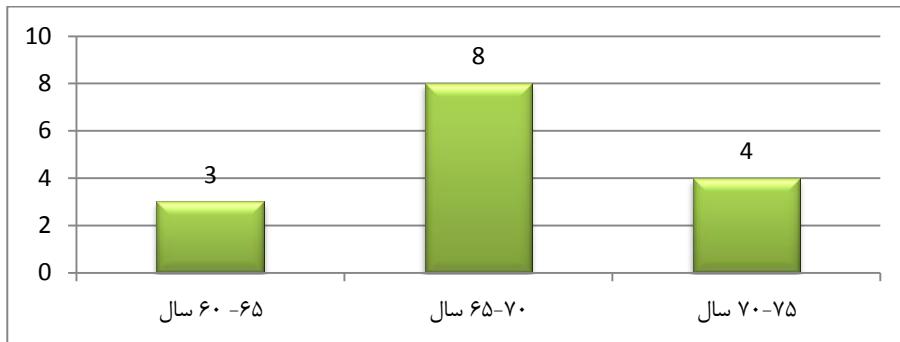
پس از تصویب طرح در شورای پژوهشی با کد اخلاقی IR.SBU.ICBS.97/1035، از مرکز پژوهش‌های علوم زیستی

جدول ۱. میانگین و انحراف استاندارد سن، قد و وزن شرکت‌کنندگان

کنترل control		تمرین Exercise		گروه Group
انحراف معیار standard deviation	میانگین Mean	انحراف معیار standard deviation	میانگین Mean	متغیر Variable
۲/۴	۷۰/۷	۲/۴	۷۲/۷	سن
۳/۳	۱۷۸/۱	۴/۵	۱۷۵/۸	قد
۳/۲	۷۷/۲	۳/۶	۷۷/۸	وزن

شکل ۱. توزیع فراوانی سن آزمودنی‌ها در گروه کنترل

شکل ۲. توزیع فراوانی سن آزمودنی‌ها در گروه تمرين بدنه

در ادامه نتایج مقایسه ۱۲ جلسه تمرين بدنه بر تعادل سالمندان کم بینا در پیش آزمون و پس آزمون برای گروه کنترل (در جدول ۲) و گروه تمرين (در جدول ۳) نمایش داده شده است.

جدول ۲. محاسبه آزمون t برای مقایسه پیش آزمون و پس آزمون گروه کنترل

سطح معنی داری P-value	مقدار تی t	انحراف معیار standard deviation	میانگین Mean	تعداد N	متغیرها Variables	
					پیش آزمون	گروه کنترل
۰/۰۰۰۱	۱/۳۴۲	۰/۸۸۶	۲/۳۰۵	۱۵	پیش آزمون	گروه کنترل
		۰/۷۱۱	۲/۰۷۸	۱۵	پس آزمون	

جدول ۳. محاسبه آزمون t برای مقایسه تأثیر ۱۲ جلسه تمرين بدنه بر تعادل سالمندان کم بینا در پیش آزمون و پس آزمون گروه تمرين

سطح معنی داری P-value	مقدار تی t	انحراف معیار standard deviation	میانگین Mean	تعداد N	متغیرها Variables	
					پیش آزمون	۱۲ جلسه تمرين بدنه
۰/۰۰۰۱	۵/۶۲۶	۱/۳۲۵	۳/۸۶۹	۱۵	پیش آزمون	۱۲ جلسه تمرين بدنه
		۰/۶۴۶	۱/۷۸۸	۱۵	پس آزمون	

به دروندادهای بینایی را در افراد سالمند کم بینا کاهش داده و حساسیت سیستم‌های حس عمقی را افزایش دهد. همچنین این تمرينات سودمندی خود را در موقعی از آزمون که آزمودنی در شرایطی قرار می‌گرفت که حس بینایی را به همراه حس عمقی (قرار گرفتن روی یک‌پا بر روی فوم سهستانی) به طور کامل در اختیار نداشت، نشان داد. کاهش نوسانات تن، حاکی از افزایش قدرت عضلانی و توانایی کنترل نوسان و افزایش تون و قدرت عضلانی آن‌ها در طول تمرينات بود.

تغییرات ۱۲ جلسه‌ای تمرين بدنه با میانگین‌های به دست آمده (۳/۸۶۹ و ۱/۷۸۸) و سطح معنی داری (۰/۰۰۰۱) در دو گروه پیش آزمون و پس آزمون تفاوت معنی داری نشان دادند. یعنی ۱۲ جلسه تمرين بدنه بر تعادل سالمندان کم بینا تأثیر معنی داری دارد و تعادل عملکردی این افراد که با دستگاه تعادل سنج استabilometer سنجیده شد، بهبود یافت. در این افراد، بهبود عملکرد تعادلی در پس آزمون به طور معنی داری بهتر از پیش آزمون بود. یک دوره فعالیت بدنه سازمان یافته با تأکید بر تحریکات حسی و تکالیف فکری و محاسبه‌ای توانست وابستگی

کم‌بینایی و تکیه بیشتر بر سیستم بینایی در این افراد، می‌تواند به دلیل مشکلات سنی و کارکردی سیستم بینایی باشد که یکی از سیستم‌های اصلی کنترل تعادل در این رده سنی است و کم‌کاری در این سیستم باعث می‌شود که تکیه بر سایر دروندادها (حس عمقی) بیشتر شود^(۸). از سوی دیگر کم‌بینایی می‌تواند به عنوان یک وزن‌دهی انعطاف‌ناپذیر اطلاعات حسی برای جهت‌یابی بروز کند که ممکن است فرد را برای کنترل قامت به میزان زیادی به یک حس خاص، وابسته نماید. زمانی که موقعیتی پیش آید که آن حس در دسترس نباشد یا به درستی کار نکند، فرد همچنان به تکیه خود بر آن حس ترجیحی ادامه خواهد داد، حتی اگر نتیجه‌اش عدم ثبات باشد^(۱۶). شرکت در یک دوره فعالیت بدنی توانست وابستگی به داده‌های بینایی را به طور معنی‌داری کاهش دهد. همچنین تفاوت معنی‌دار در مورد تکالیف تمرینی و تغییر در کاهش دروندادهای حس عمقی در عدم حضور بینایی کامل (ایستادن روی یک پا با چشمان بسته بر روی فوم) انجام می‌شود، بدین معنی است که افراد با تمرین بهتر توانستند از دیگر حس‌های خود و به خصوص از حس عمقی خود استفاده کنند. سطوح افزایش‌یافته فعالیت عضلانی ممکن است در افزایش حس عمقی مفصل به وسیله میزان شلیک و به کارگیری آوران‌های اولیه همکاری کند که به وسیله آن رفتار عملکردی مرتبط با مکانیزم‌های کنترل قامتی افزایش می‌یابد^(۱۷). در تحقیق حاضر تحریک گیرنده‌های مکانیکی و فشار کف پا به واسطه تمرین بر روی فوم سه سانتی‌متری، موجب توسعه حس پیکری و در نتیجه بهبود فاکتورهای تعادل شده است که بهبود آزمون روی یک پا، که فقط با در اختیار داشتن حس عمقی انجام می‌شد، این بهبودی را نشان می‌دهد. نتایج تحقیق با پینینگتون و همکاران^(۲۰۰۵) که تمرین راه رفتن روی ماسه نرم می‌تواند موجب قدرت انداختهای تحتانی و نیز بهبود تعادل از طریق تحریک و به کارگیری بیشتر اطلاعات حس عمقی شود، هماهنگی دارد^(۱۸). نتایج این پژوهش از مفهوم وزن‌دهی سلسه مراتبی دروندادهای حسی برای کنترل قامت بر اساس دقت نسبی شان در گزارش حرکات و موقعیت بدن در

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج آزمون تحلیل فرضیه نشان داد که سالمندان دچار عارضه کم‌بینایی که بر اثر فرایندهای عمر پدید آمده‌اند و از نظر تعادل دارای نقص می‌باشند با تمرین بدنی تفاوت معنی‌داری را که مربوط به بهتر شدن تعادل گروه تمرین بدنی بر اثر تمرینات بود بین پیش‌آزمون و پس‌آزمون از خود نشان دادند. گوچارد^(۲۰۰۳) نقص سیستم بینایی که به عنوان حس برتر در حفظ تعادل شناخته می‌شود، باعث می‌گردد که افراد سالمند در هنگام انجام اعمال روزانه خود دچار مشکلاتی گردد که تمرینات تعادلی و سطوح مختلف تمرینی که شامل تقویت زیرمجموعه‌های دیگر تعادل بودند و بعد از آشنا شدن با اجراء، کمتر دچار اشتباہات تعادلی و عدم تمرکز بودند. اما در تمریناتی که شامل تکلیف دوگانه شمارش معکوس ریاضی اعداد به همراه تعادل بود و همچنین ایستادن روی فوم و ایستادن روی یک پا، دچار افت اجرا می‌شند. لاتام و همکاران^(۲۰۰۷) در تحقیقی افت تعادل در هنگام تکلیف ثانویه در افراد کم‌بینا را نشان دادند. کم‌بینایی و مشکل همزمان سازمان‌دهی حسی در این سالمندان و همچنین مشکلات حرکتی و کم‌کاری سیستم بینایی بدین معنی است که مداخله در این سالمندان همان‌گونه که در این مطالعه نیز انجام شده است، باید بر بهبود کارآمدی حس عمقی تمرکز داشته باشد^(۹). در مطالعه حاضر نیز بر تسهیل راهبردهای سازگاری با کمبود در سیستم بینایی و جایگزینی حس عمقی تأکید شده است و بهبود نتایج در مواد مختلف آزمون و تمرینات با شرایط حس متفاوت، نشان‌دهنده این بهبود عملکرد است. انجام بهتر مواد تمرینی در طول جلسات تمرینی در وضعیت‌های مختلف در شرایط کم‌بینایی نشان می‌دهد که مداخله تمرینی بدنی و تقویت جسمانی کارایی بهتری در به کارگیری حواس پیداکرده و توانسته در عدم حضور کامل بینایی یا تغییر دادن دروندادهای حس عمقی، کاراتر عمل کند. به نظر می‌رسد که افت تجربه‌شده مضاعف در سالمندان

تشکر و قدردانی

مطالعه حاضر برگرفته از پایان نامه مقطع دکتری با کد اخلاقی IR.SBU.ICBS.97/1035 دانشگاه شهید بهشتی تهران می باشد. بدین وسیله از مدیریت آموزش و پژوهش، خانه سالمندان امین الاسلام مهاباد، مرکز بینایی سنجی محمدپور و دیگر افراد آزمودنی که در انجام این پژوهش همکاری نمودند، تشکر و قدردانی به عمل می آید.

1. Balance
2. stability

فضا حمایت می کند. در محیط ها و شرایطی که در آن بر اساس شرایط فیزیکی و بدنی و کمبودهای مربوط به حواس مختلف، اطلاعات دقیق و بهینه ای را در مورد حرکات، موقعیت و وضعیت بدن ارائه نمی کند، وزن ارائه شده به آن حس به عنوان منبعی از جهت یابی و وضعیت بدن کاهش می یابد، در حالی که وزن بقیه حواس باید دقیق تر شوند و افزایش یابند. با توجه به یافته های پژوهش، توصیه می شود که مکان هایی جهت تمرینات بدنی و تقویت قوای جسمانی سالمندان در شهرهای کشور فعل شوند.

پی نوشت ها

3. posture
4. proprioception

منابع

1. Shumway-Cook A, Woollacott MH. Motor control: translating research into clinical practice: Lippincott Williams & Wilkins; 2007.
2. Faraldo-García A, Santos-Pérez S, Crujeiras-Casais R, Labella-Caballero T, Soto-Varela A. Influence of age and gender in the sensory analysis of balance control. European Archives of Oto-Rhino-Laryngology. 2012; 269(2): 673-7.
3. Wyman MF, Shiovitz-Ezra S, Bengel J. Ageism in the health care system: Providers, patients, and systems. Contemporary perspectives on ageism: Springer, Cham; 2018. p. 193-212.
4. Stephens C, Breheny M, Mansveld J. Healthy ageing from the perspective of older people: A capability approach to resilience. Psychology & health. 2015;30(6):715-31.
5. Sattin RW. Falls among older persons: a public health perspective. Annual review of public health. 1992;13(1):489-508.
6. Lord SR. Visual risk factors for falls in older people. Age and ageing. 2006;35(suppl_2):ii42-ii5.
7. Rugelj D. The effect of functional balance training in frail nursing home residents. Archives of gerontology and geriatrics. 2010;50(2):192-7.
8. Buchner DM. Preserving mobility in older adults. Western Journal of Medicine. 1997;167(4):258.
9. Latham NK, Anderson CS, Bennett DA, Stretton C. Progressive resistance strength training for physical disability in older people. Cochrane Database of Systematic Reviews. 2003(2).
10. Hu M-H, Woollacott MH. Multisensory training of standing balance in older adults: I. Postural stability and one-leg stance balance. Journal of gerontology. 1994;49(2):M52-M61.
11. Redfern MS, Talkowski ME, Jennings JR, Furman JM. Cognitive influences in postural control of patients with unilateral vestibular loss. Gait & posture. 2004;19(2):105-14.
12. Ayres AJ, Robbins J. Sensory integration and the child: Understanding hidden sensory challenges: Western psychological services; 2005.
13. Artal P, Ferro M, Miranda I, Navarro R. Effects of aging in retinal image quality. JOSA A. 1993;10(7):1656-62.
14. Rosenhall U. Degenerative patterns in the aging human vestibular neuro-epithelia. Acta oto-laryngologica. 1973;76(1-6):208-20.

15. Goodway JD, Ozmun JC, Gallahue DL. Understanding motor development: Infants, children, adolescents, adults: Jones & Bartlett Learning; 2019.
16. Gauchard GC, Gangloff P, Jeandel C, Perrin PP. Influence of regular proprioceptive and bioenergetic physical activities on balance control in elderly women. *The Journals of Gerontology Series A: Biological Sciences and Medical Sciences*. 2003;58(9):M846-M50.
17. Cordo P, Inglis JT, Verschueren S, Collins JJ, Merfeld DM, Rosenblum S, et al. Noise in human muscle spindles. *Nature*. 1996;383(6603):769-70.
18. Pinnington H, Dawson B, Mills P, Braham R, Knox S. 187 A pilot study into the prospective benefits of a walking programme conducted on soft dry sand compared with a firm surface. *Journal of Science and Medicine in Sport*. 2005;8:111.

